

Omezení dopadu plastových výrobků na životní prostředí

Informační podklad k návrhu směrnice o omezení dopadu některých plastových výrobků na životní prostředí

Podklad k dokumentu Rady č. 9465/18
červenec 2018
zpracovala: Eva Balounová

Obsah:

- Odůvodnění a předmět: 3
- Obsah a dopad:..... 3
- Stanovisko vlády ČR: 6
- Předpokládaný harmonogram projednávání v orgánech EU:..... 6
- Projednávání ve výboru pro životní prostředí PS PČR: 6

AKTUÁLNÍ VYDÁNÍ:	ŘADA: DOKUMENTY EU
Název: Omezení dopadu plastových výrobků na životní prostředí	Typ řady: interní
Zpracovala: Balounová, E.	První vydání řady: říjen 2004
Číslo: Podklad k dokumentu č. 9465/18	Frekvence vydání řady: nepravidelná
Datum: červenec 2018	Zaměření: Informační podklady k dokumentům EU projednávaným VEZ
Klíčová slova:	Jazyk: CZ
Plasty; plasty na jedno použití; plastová strategie; odpad; odpadové hospodářství	Vydavatel: Kancelář Poslanecké sněmovny, Sněmovní 4, 118 26 Praha 1

PARLAMENTNÍ INSTITUT plní úkoly vědeckého, informačního a vzdělávacího střediska pro Poslaneckou sněmovnu, její orgány, poslance a Kancelář Poslanecké sněmovny, pro Senát, jeho orgány, senátory a Kancelář Senátu. Naše činnosti a produkty uvádíme níže.

Oddělení všeobecných studií	STUDIE Srovnávací studie Analytické studie	ODPOVĚDI NA DOTAZ Stručné odpovědi na dotazy členů Parlamentu	VYBRANÁ TÉMATA Studie zpracované k aktuálním problematikám	MONITORING Vybrané hospodářské měnové a sociální ukazatele	MIGRACE Přehled aktualit v oblasti migrace za vybrané období
	PŘEHLED SZBP Společná zahraniční a bezpečnostní politika EU	EUROZÓNA+ Přehled ekonomických událostí v EU	PODKLADY pro zahraničně politická jednání	PŘEDNÁŠKY pro zahraniční delegace, PS, Senát	
Oddělení pro evropské záležitosti	STANOVISKA kompatibility nevládních návrhů zákonů s právem EU	KONZULTACE k předkládaným vládním návrhům zákonů	DOKUMENTY EU Výběr z aktů a dokumentů EU zaslaných PS	ZPRÁVY Aktuální agenda v Bruselu	PODKLADY pro jednání výboru na mezinárodní úrovni
	INFORMAČNÍ STŘEDISKO Informace o činnosti Poslanecké sněmovny a prohlídky budov	ECPRD Spolupráce s Evropským centrem pro parlamentní výzkum a dokumentaci	PŘEDNÁŠKY pro Poslaneckou sněmovnu, pro školy, veřejnost	INFORMAČNÍ MATERIÁLY o fungování Poslanecké sněmovny, o legislativním procesu	ZÁPISY ze schůzí, seminářů, přednášek, kulatých stolů

NÁVRH SMĚRNICE

Návrh směrnice Evropského parlamentu a Rady o omezení dopadu některých plastových výrobků na životní prostředí
KOM(2018) 340 v konečném znění, kód Rady 9465/18
Interinstitucionální spis 2018/0172/COD

- **Právní základ:**
Článek 192 odst. 1 Smlouvy o fungování Evropské unie.
- **Datum zaslání Poslanecké sněmovně prostřednictvím VEZ:**
31. 5. 2018
- **Datum projednání ve VEZ:**
20. 6. 2018 (1. kolo)
- **Procedura:**
Řádný legislativní postup.
- **Předběžné stanovisko vlády (dle § 109a odst. 1 jednacího řádu PS):**
Datované dnem 25. června 2018, doručené do výboru pro evropské záležitosti dne 26. června 2018 prostřednictvím systému ISAP.
- **Odůvodnění a předmět:**
V prosinci 2015 přijala Evropská komise akční plán pro oběhové hospodářství, ve kterém označila plasty za klíčovou prioritu a zavázala se, že připraví strategii, která se bude problémy spojenými s plasty zabývat. Zároveň byly v prosinci roku 2015 zveřejněny i **legislativní návrhy směrnic týkající se odpadů**. Tyto návrhy, obsahující mimo jiné nové cíle pro recyklaci komunálního a obalového odpadu, byly již schváleny na jaře letošního roku. Cíl pro recyklaci plastů je 50 % do roku 2025 a 55 % do roku 2030. V pracovním programu pro rok 2018 Komise deklarovala, že vydá dokumenty zabývající se plasty s cílem dosáhnout větší míry recyklace plastových obalů. V lednu 2018 došlo k vydání avizované **evropské strategie pro plasty**. V této strategii bylo oznámeno, že Komise plánuje opatření na omezení plastů na jedno použití a to na základě analytické činnosti, včetně zahájení veřejné konzultace s cílem určit rozsah legislativní iniciativy týkající se plastů na jedno použití.

Návrh předkládané směrnice o omezení dopadu některých plastových výrobků na životní prostředí z 29. května 2018 je výsledkem tohoto procesu. **Návrh vychází z analýz Evropské komise a zaměřuje se na deset plastových výrobků na jedno použití (Single Use Plastic – „SUP“), nalezených na evropských plážích, a na lovná zařízení, které dohromady představují zhruba 70 % odpadků v mořích podle počtu kusů. Opírá se i o výsledek veřejné konzultace, kde 98,5 % respondentů uvedlo, že regulace plastových výrobků na jedno použití je nezbytná.**
- **Obsah a dopad:**
V odůvodnění předloženého návrhu jsou shrnuty negativní dopady plastů (zejména poškozování životního prostředí a potenciálně i lidského zdraví). Předložená iniciativa se zaměřuje na **makroplasty**, jimiž jsou plasty na jedno použití uvedené v příloze, a **lovná zařízení obsahující plasty**. Jejím hlavním cílem je předcházení znečišťování moří odpadky tvořenými těmito předměty. Problém znečišťování moří je přeshraniční, proto bylo přistoupeno k celoevropskému řešení.

Předpokládá se, že vzniknou náklady na dodržování předpisů a nakládání s odpady. Spotřebitelé ušetří, ale budou čelit určitým obtížím. Očekává se však úspora CO₂ a zamezení škod na životním prostředí.

Stručný přehled opatření

	Snížení spotřeby	Omezení trhu	Požadavek na navrhování výrobků	Požadavky týkající se označování	Rozšířená odpovědnost výrobce	Cíl pro oblast tříděného sběru	Osvětová opatření
Nádoby na potraviny	X				X		X
Nápojové kelímky	X				X		X
Vatové tyčinky		X					
Příbory, talíře, míchátko, brčka		X					
Tyčky k balonkům		X					
Balonky				X	X		X
Sáčky a balení					X		X
Nádoby na nápoje, jejich uzávěry a víčka			X		X		X
-Nápojové lahve			X		X	X	X
Filtry tabákových výrobků					X		X
Hygienické potřeby				X	X		X
-Vlhčené ubrousky				X			X
-Hygienické vložky				X			X
Lehké plastové nákupní tašky ¹					X		X
Lovná zařízení					X		X

Plasty na jedno použití

Byly určeny **tři kategorie výrobků**: výrobky, pro něž existují dostupné udržitelné alternativy – cílem je podporovat méně škodlivé alternativy; výrobky, pro něž alternativy neexistují – cílem je omezit škody lepším informováním spotřebitelů a přenesením finanční odpovědnosti za důsledky pro životní prostředí na výrobce; a výrobky, které jsou již dobře zachycovány – zde je cílem zajistit, aby se dostaly do systému odděleného sběru a recyklace. A pro ně byla navržena rozdílná opatření:

Úplně zakázány mají být jen takové plastové výrobky na jedno použití, pro které existují snadno dostupné a udržitelnější, cenově přijatelné alternativy. U jednorázových plastů, které nemají vhodnou alternativu, se státy mají snažit o snížení spotřeby těchto výrobků např. **formou osvěty**, u těchto výrobků by se měly zavést **systemy rozšířené odpovědnosti výrobce** za účelem pokrytí nákladů na odklizení odpadků a nakládání s nimi. Rovněž jsou zaváděny požadavky na **označování** některých výrobků. Členské státy mají zajistit do roku 2025 **sběr 90 % jednorázových plastových lahví od nápojů**. Nápojové obaly na jedno použití obsahující plasty budou na trh povoleny pouze, pokud jejich **uzávěry a víčka budou připevněny k nádobě**.

¹ Na úrovni EU je již omezeno používání lehkých plastových nákupních tašek směrnicí (EU) 2015/720.

Návrh směrnice dále obsahuje tradiční články týkající se přístupu ke spravedlnosti², informací o monitorování provádění³, sankcí, hodnocení a přezkumu.⁴ Směrnice rovněž úvodem obsahuje nezbytné definice. Transpoziční lhůta je navržena v délce dvou let.

Konkrétně se jedná o tato opatření a výrobky:

Opatření	Výrobky	Poznámka	Pozice vlády ČR
Obecné cíle snížení spotřeby	<ul style="list-style-type: none"> - Nádoby na potraviny - Nápojové kelímky 	Mohou obsahovat vnitrostátní cíle snížení spotřeby, poskytovat alternativní produkty, ekonomické nástroje (zpoplatnění), apod.	Souhlas
Omezení uvádění výrobků na trh (zákaz)	<ul style="list-style-type: none"> - Vatové tyčinky⁵ - Příbory - Talíře - Brčka - Nápojová míchátko - Tyčky k balonkům⁶ 		Souhlas, kromě vatových tyčinek
Požadavky týkající se navrhování výrobků – uvádění na trh	<ul style="list-style-type: none"> - Nápojové lahve 	Požadavek na připevnění plastových uzávěrů a víček k nápojovým lahvím	Spíše negativní
Požadavky na označení	<ul style="list-style-type: none"> - Hygienické vložky, tampony, aplikátory tamponů - Vlhčené ubrousky - Balónky 	S cílem informovat spotřebitele o vhodných způsobech odstraňování odpadů nebo o způsobech odstraňování, jichž je třeba se vyvarovat	Flexibilní
Rozšířená odpovědnost výrobce	<ul style="list-style-type: none"> - Nádoby na potraviny - Obaly od pochutin - Nápojové lahve - Nápojové kelímky - Tabákové výrobky s filtry - Vlhčené ubrousky - Balónky - Lehké plastové nákupní tašky - Lovná zařízení 	Hradit náklady na sběr odpadu, následnou přepravu a zpracování, atp.	Flexibilní s tím, že musí být diskutováno
Tříděný sběr	<ul style="list-style-type: none"> - Nápojové lahve 	Do roku 2025 90 % Lze využít zálohové systémy nebo stanovit cíle pro sběr	Rámcový souhlas (ale

² Článek 12 provádí Aarhuskou úmluvu. Občané a nevládní organizace by měli mít možnost požádat o právní přezkum rozhodnutí přijatých členskými státy podle této směrnice.

³ Členské státy vytvoří soubor údajů o výrobcích, na něž se vztahuje cíl snížení spotřeby.

⁴ První hodnocení je plánováno za šest let po uplynutí lhůty pro provedení směrnice.

⁵ U vatových tyčinek a brček je výjimka pro lékařské účely.

⁶ U balónků a tyček k nim je vždy výjimka pro průmyslové či jiné profesionální použití.

			zdá se příliš ambiciózní)
Osvětová opatření	<ul style="list-style-type: none"> - Nádobý na potraviny - Obaly od pochutin - Nápojové lahve - Nápojové kelímky - Tabákové výrobky s filtry - Vlhčené ubrousky - Balónky - Lehké plastové tašky - Hygienické vložky, tampony, aplikátory tamponů - Lovná zařízení 	O opětovném použití, možnostech nakládání s odpady, o dopadu vyhazování mimo určená místa, atp.	Flexibilní

Dopad na státní rozpočet a právní řád ČR:

Dopad na státní rozpočet zatím nelze přesně kvantifikovat. Směrnice bude mít dopad na právní řád ČR zejména v oblasti odpadového hospodářství.

- **Stanovisko vlády ČR:**

Vláda ČR ve své rámcové pozici k dokumentu vyjadřuje obavy ohledně možnosti efektivní transpozice a implementace velkého množství regulace, která se vztahuje k plastům. Vláda ČR bude usilovat o jednoznačné vyjasnění rozsahu rozšířené odpovědnosti výrobců. Vláda ČR nevnímá jako dostatečně odůvodněný požadavek na **pevné uchycení víčka k láhvi**. Vláda ČR rovněž nevnímá jako dostatečně odůvodněný požadavek na **omezení uvádění vatových tyčinek s plastovým tělem na trh**.

- **Předpokládaný harmonogram projednávání v orgánech EU:**

Návrh směrnice byl zveřejněn Komisí 28. 5. 2018; Komise má ambici dokončit vyjednávání v květnu 2019 (před skončením mandátu stávající Komise). Návrh byl představen na jednání pracovní skupiny Rady EU 8. června 2018. V Evropském parlamentu je garančním výborem výbor pro životní prostředí, veřejné zdraví a bezpečnost potravin (ENVI), kde byla zpravodajkou určena Frédérique Ries (ALDE). Návrhem se mají zabývat i další výbory. Lhůta pro zasílání odůvodněných stanovisek běží do 25. července 2018.

- **Projednávání ve výboru pro životní prostředí PS PČR:**

Výbor pro životní prostředí PS PČR projednal dokument dne 12. 7. 2018 a usnesením č. 38 přijal tyto závěry:

Výbor pro životní prostředí

- I. **b e r e n a v ě d o m í** návrh směrnice Evropského parlamentu a Rady o omezení dopadu některých plastových výrobků na životní prostředí KOM(2018) 340 v konečném znění, kód Rady 9465/18,

II. **podporuje** rámcovou pozici vlády ČR ze dne 25. června 2018 k návrhu směrnice Evropského parlamentu a Rady o omezení dopadu některých plastových výrobků na životní prostředí KOM(2018) 340 v konečném znění, kód Rady 9465/18, zejména v bodech:

- potřeby vyjasnění rozsahu rozšířené odpovědnosti výrobců u produktů, které by měly být předmětem rozšířené odpovědnosti výrobců, zejména ve smyslu požadavků rámcové směrnice o odpadech 2008/98/ES pro výrobky, které nepodléhají směrnici o obalech 94/62/ES;
- nedostatečné odůvodněnosti požadavku na pevné uchycení víčka k láhvi vzhledem k potenciálnímu ekonomickému dopadu na výrobce a vzhledem k možnému navýšení spotřeby materiálu pro zavedení tohoto opatření;
- možné další diskuze o stanoveném cílovém roku pro povinnost tříděného sběru v objemu 90 % u jednorázových nápojových lahví od nápojů prostřednictvím systému vratných záloh;
- možné diskuze ohledně upřednostnění jiného typu opatření pro plastové vatové tyčinky,

III. **žádá** vládu České republiky, aby jej informovala o dalším projednávání tohoto návrhu v Radě EU a jejích přípravných orgánech a o postoji, jaký při tomto projednávání zaujme,

IV. **pověřuje** předsedkyni výboru, aby o tomto usnesení informovala předsedu výboru pro evropské záležitosti.